

1979, 4. dubna – Sdělení VONS č. 96 „Případ Miloslavy Parčové“ o rozhodnutí Krajského soudu v Praze zrušit rozsudek Okresního soudu v Benešově zprošťující Miloslavu Parčovou obžaloby z trestného činu útoku na státní orgán a orgán společenské organizace a vrátit její trestní věc k projednání prvoinstančnímu soudu.¹

Dne 12. 3. 1979 proběhlo u Krajského soudu v Praze odvolací řízení v trestní věci Miloslavy Parčové, stíhané pro trestný čin útoku na státní orgán² (podle § 154 odst. 2 tr. z.). Odvolání proti zprošťujícímu rozsudku Okresního soudu v Benešově z 22. 1. 1979³ podal okresní prokurátor v Benešově Richard Štáinc. Krajský soud odvolání vyhověl a vrátil věc k projednání Okresnímu soudu v Benešově, takže M. Parčové hrozí odsouzení.⁴

M. Parčová se měla údajného trestného činu dopustit tím, že v dopise adresovaném předsedovi Národního [sic] shromáždění, který došel Úřadu předsednictva vlády ČSSR dne 4. 7. 1977, uvedla: „Je veřejným tajemstvím, že diskrétně zapomenutá obálka s určitou částkou (čím větší, tím působivější) na stole „schopného úředníka“ dokáže udělat divy, ovšem jen pro ty, co na to mají. A ti, kteří na to nemají a jimž se takové jednání přičí, nutně dopadají tak jako já, protože úplatky se nepodstrkují veřejně ani na ně nikdo nevystavuje stvrzenku, zvláště ne tomu, koho chtějí vzít na hůl.“⁵

V odvolání prokurátora je tento dopis charakterizován tak, že obviněná „hrubým způsobem urážela a pomluvila pracovníky státního notářství v Benešově pro výkon jejich pravomocí“. To je dále rozvedeno: „Jak vyplynulo ze skutkových zjištění, obrátila se Miloslava Parčová na předsedu Národního [sic] shromáždění se žádostí o pomoc při spravedlivém rozdělení pozůstalosti po jejím otci, která byla projednávána u Státního notářství v Benešově, kdy údajně špatně dopadla jako jedna z dědiček, protože podle jejího názoru nedávala, respektive neměla na dávání úplatků „schopnému úředníkovi“.“⁶

M. Parčová se skutečně po léta nemohla dovolat projednání svých stížností u vyšších instancí v okrese Benešov, ani u Generální

prokuratury; proto se obrátila na JUDr. L. Štrougala, kterého považovala za předsedu Národního [sic] shromáždění, dopisem, z něhož pochází inkriminovaný citát a jehož bezprostředně následující pasáž zní: „Tento poslední odstavec je už můj výkřik v zoufalství a přece JE pravdivý. Nevěříte-li, jděte mezi lidi a poslouchejte, co si povídají ve vlaku, na ulici, o přestávkách v práci, ale hlavně doma za zavřenými dveřmi. Jste má poslední naděje a odmítnete-li, budu už opravdu načisto v koncích. Při dnešní drahotě se z tak malého důchodu žít nedá a další zadlužování si nemohu dovolit. Žebrota je zakázána a k sebevraždě nemám dost odvahy. Můj další osud je tedy plně ve vašich rukou.“

Přesvědčení M. Parčové, že dědictví bylo rozděleno nespravedlivě, vyplynulo z řady okolností:

- rozhodnutí státního notářství v Benešově z 30. 9. 1970 bylo Krajským soudem v Praze zrušeno, neboť nebylo provedeno šetření k objasnění skutečností, které M. Parčová uváděla.
- konečné rozhodnutí státního notářství v Benešově z 19. 7. 1971 přijala M. Parčová proto, poněvadž jí bylo notářem sděleno, že zděděné pozemky, které jsou v užívání (a nyní i ve vlastnictví) socialistického sektoru, jí budou proplaceny.
- existuje svědectví, že odpůrcí strana učinila pokus o materiální úplatek.

Z pozemků, z kterých M. Parčová neměla nikdy žádný příjem, měla zaplatit 15 000 Kčs. Jestliže později protestovala proti exekuci na svůj invalidní důchod, je nutno uvážit, že činí 761 Kčs (bez výchovného v částce 140 Kčs).

Trestní stíhání pro trestný čin útoku na státní orgán [a orgán společenské organizace] bylo zahájeno 14. 10. 1977 vyšetřovatelem prokuratury Praha-západ Václavem Pemlem.⁷ Dne 17. 10. 1978 byla vzata do vazby a vězněna ve věznici Praha-Ruzyně. Její stížnost proti usnesení o vazbě Okresní soud v Benešově (předsedkyně Marcela Macková) zamítl s tím, že „stále trvají důvody vazby, když je obava, aby nedocházelo k dalšímu maření vyšetřování, jak vysvítá z celého jednání Parčové, a dále pak trvá obava, že by v případném rozhořčení mohla napsati podobné dopisy další“. Z vězení byla propuštěna 14. 12. 1978 (po seznámení s výsledky

vyšetřování).⁸ Okresní soud neshledal v jednání obžalované trestný čin a ve zprošťujícím rozsudku konstatoval: „Obžalovaná v dopise vyjádřila svoji nespokojenost se závěry dědického řízení. V dopise stylizovala text tak, jak někdy občané mezi sebou všeobecně kritizují určitý okruh problémů.“

Miloslava Parčová, nar. 16. 2. 1927, trvale bytem Olomouc-Holice, Togliattiho 18, přechodně Kalná čp. 1, okr. Benešov, je dělnice, nyní v invalidním důchodu. Je matkou tří dětí (z toho jedno je nezaopatřené). Zúčastnila se pohřbu mluvčího Charty 77 filozofa Jana Patočky, kde byla fotografována neuniformovanými příslušníky SNB. Je signatářkou Charty 77.⁹ Její případ zasluhuje pozornost a solidární pomoc, neboť ukazuje, čemu všemu může být vystaven jednotlivec, který se obrátí na státní orgán zoufalým osobním dopisem v tísnivé sociální situaci.

Informace o Chartě 77, r. 2, 1979, č. 5, s. 10–11.

POZNÁMKY

- ¹ K případu Miloslavy Parčové viz dále sdělení VONS č. 105 a 109, dokumenty č. 105 a 109.
- ² Správně útoku na státní orgán a orgán společenské organizace.
- ³ Viz rozsudek senátu Okresního soud v Benešově složeného z předsedy JUDr. Miroslava Havlína a soudců Jaroslavy Peckové a Antonína Pinsnera, který zprostil 22. 12. 1978 M. Parčovou obvinění z trestného činu útoku na státní orgán a orgán společenské organizace, a protokol o soudním jednání. OS v Benešově u Prahy, soudní spis k případu Miloslavy Parčové, spis. zn. 2 T 5/79.
- ⁴ Viz usnesení Krajského soudu v Praze v případě M. Parčové z 12. 3. 1979 vynesené senátem složeným z předsedy JUDr. Petra Zavřela a soudců JUDr. Antonína Josky a JUDr. Jana Šembery a protokol o soudním jednání uložené in: OS v Benešově u Prahy, soudní spis k případu Miloslavy Parčové, spis. zn. 2 T 5/79.
- ⁵ Viz obžalobu okresního prokurátora v Benešově Richarda Štaince podanou na M. Parčovou pro trestný čin útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle § 154, odst. 2 tr. zák. 28. 12. 1978. Tamtéž.
- ⁶ Okresní prokurátor dále uváděl: „*Soud prvního stupně předmětný dopis považoval za neadresný a ve vztahu ke státnímu notářství v Benešově, zejména*

pokud jde o brání úplatků, ač v celém dopise se o nic jiného nejedná, nežli o hodnocení průběhu řízení u tohoto notářství, kdy podle názoru stěžovatelky byla v celém řízení znevýhodněna, jak je přesvědčena z výše uvedených důvodů.“ Viz zdůvodnění odvolání okresního prokurátora v Benešově Richarda Štaince z 15. 2. 1979 uložené in: tamtéž.

- ⁷ V usnesení vyšetřovatele Okresní prokuratury Praha-západ Václava Pemla ze 14. 10. 1977 zahajujícím stíhání M. Parčové pro trestný čin útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle § 154, odst. 2 tr. zák. bylo uvedeno, že „*svým dopisem adresovaným k rukám předsedy vlády ČSSR, došlým na úřad předsednictva vlády ČSSR dne 4. 7. 1977, pomluvila státní orgán pro jeho výkon*“. Tamtéž. Trestní stíhání Parčové bylo usnesením vyšetřovatele Václava Pemla z 27. 12. 1977 přerušeno. Důvodem pro přerušování stíhání byl pobyt Parčové na neznámém místě. O pokračování jejího stíhání bylo rozhodnuto usnesením okresního prokurátora v Benešově Richarda Štaince 17. 10. 1978 poté, co došlo k jejímu zadržení orgány VB. Týž den rozhodl okresní prokurátor v Benešově o jejím vzetí do vazby. Tamtéž.
- ⁸ Viz usnesení okresního prokurátora v Benešově Richarda Štaince o propuštění M. Parčové z vazby ze 14. 12. 1978, v níž bylo konstatováno, že důvody vazby již pominuly. Tamtéž.
- ⁹ Miloslava Parčová byla mezi novými signatáři základního prohlášení Charty 77 uvedena jejími mluvčími 21. 4. 1979. CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 1, Praha 2007, s. 244.